

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติขึ้นใหม่ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไปแล้วเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ.2561และให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนด มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา QA NEWS ฉบับนี้ ขอนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 มานำเสนอ

ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 นิยาม **มาตรฐานการศึกษาของชาติ** ว่าหมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของคนไทย เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึด เป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ที่แม้แตกต่างกันตามบริบทของ ท้องถิ่นและของสถานศึกษา แต่มีจุดมุ่งหมายร่วม คือ **“ธำรง ความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก”** สามารถเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติเศรษฐกิจมิติสังคมและมิติการเมือง ต่อไปได้

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 จัดทำขึ้นให้สอดคล้อง กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ซึ่งต่างมีอุดมการณ์เพื่อมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและความสามารถสูง พัฒนาดตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคาดหวังให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทาง การศึกษา สามารถเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อเป้าหมาย ของการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 จัดทำขึ้นในรูปของ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัด การศึกษาและจัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของ แต่ละระดับและประเภทการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อวางรากฐานให้ ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึง ประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของ

คนไทย 4.0 ที่สามารถสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้กับ ประเทศ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 กำหนดไว้ว่า การ จัด การศึกษาของชาติจะต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ซึ่งเป็น คุณลักษณะของผู้เรียน อันเป็นผลที่เกิดจากการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงการศึกษาอุดมศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษามีอิสระในการกำหนดแนวคิด ปรัชญา และวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาให้เป็นอัตลักษณ์และ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียน

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE Thailand)

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของ คนไทย4.0ที่ตอบสนององวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้องธำรงความเป็นไทยและ แข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วม ของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาดนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำ ดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนรู้ (Learner Person)

เป็นผู้มีความเพียรใฝ่เรียนรู้และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคตและมีสมรรถนะที่เกิด จากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่างๆ มีสุนทรียะ รักษ์และประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บน พื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2. ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม (Innovative Co-creator)

เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาด ดิจิทัล(Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้าม วัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะ ของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา

นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม

3. พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้จักคิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย และพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม

เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาที่เหมาะสมตามช่วงวัยที่มีความต่อเนื่องเชื่อมโยง และสะสมตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีระดับความลึกต่างกันแต่ระดับการศึกษา แสดงในตาราง

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา			
	ผู้เรียนรู้	ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม	พลเมืองที่เข้มแข็ง
ปฐมวัย	มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่างๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ		
ประถมศึกษา	รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้เพื่อสร้างนิสัยและสุขภาพที่ดี	รับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ ภาษาอังกฤษ การสื่อสาร และ ความรอบรู้ด้านต่างๆ	แยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสา รักท้องถิ่นและประเทศ
มัธยมต้น	รู้จักตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมาย และทักษะการเรียนรู้ บริหารจัดการตนเองเป็น มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างสุขภาวะ และสร้างงานที่เหมาะสมกับช่วงวัย	มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการสื่อสาร รอบรู้ทางข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัล เพื่อแก้ปัญหา การคิด วิจัย ญาณ คัดสรรสร้างสรรค์ นำความคิดสู่การสร้างผลงาน	เชื่อมั่นในความถูกต้องยุติธรรม มีจิตประชาธิปไตย มีสำนึกและภาคภูมิใจในความเป็นไทย และพลเมืองอาเซียน
มัธยมปลาย/อาชีวศึกษา	ชี้นำการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความรอบรู้ รู้ทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาสุขภาวะ คุณภาพชีวิตและอาชีพ	สามารถแก้ปัญหา สื่อสารเชิงบวก ทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะการสะท้อนคิด การวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรม และสามารถเป็นผู้ประกอบการได้	เชื่อมั่นในความเท่าเทียม เป็นธรรม มีจิตอาสา กล้าหาญทางจริยธรรม และเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น ร่วมสร้างสังคมที่ยั่งยืน
อุดมศึกษา	เรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลง และมีความเป็นผู้นำเพื่อสร้างสัมมาอาชีพที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม	ร่วมแก้ไขปัญหาสังคม การบูรณาการข้ามศาสตร์ สร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าแก่ตนเอง สังคมส่วนรวม และประเทศ	กล้าต่อต้านการกระทำในสิ่งที่ผิด ให้คุณค่ากับความรู้ความสามารถ ร่วมมือสร้างสรรค์การพัฒนาที่ยั่งยืน ขจัดความขัดแย้ง และสร้างสันติสุขทั้งในสังคมไทยและประชาคมโลก

การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนา ได้แก่ ความเพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย และความเท่าเทียมเสมอภาค

